

Rubrika je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka

Seriál Deníku a Právní linky o novém občanském zákoníku

Jste marnotratní? Můžete být vydědění!

Příběh ze života

Dědeček Malina má v malé beskydské vsi farmu, na které chová dobytek. Farmu si postavil sám už před více než půl stoletím.

Dědečkovi na farmě s usedlostí a zvířaty pomáhá jeho dvacetiletý vnuk Tomáš.

Otec Tomáše, syn dědečka, nikdy nejevil o farmu ani o dědečka zájem a vždy se raději věnoval hazardu a alkoholu, z čehož mu narůstaly značné dluhy. Syn svého otce již několik let nenavštívil a nejevil o něj žádný zájem, ačkoliv se pan Malina snažil se synem několikrát navázat kontakt.

Jednou dědeček vážně onemocněl, a tak poprvé začal přemýšlet, jaký bude do budoucna osud jeho farmy.

Přál si, aby farma zůstala v rodině, počínaje však v rukou vnuka Tomáše, který na farmě pracoval a měl k ní vztah. V žádném případě však pan Malina nechtěl, aby se dědictví ujala jeho syn, který o něj nejevil nikdy opravdový zájem. S tímto problémem se dědeček Malina svěřil internetové právní poradně:

www.pravnilinka.cz

Rada pro dědečka Malinu

- Pan Malina má zejména možnost svého syna vydědit. Důvodem pro vydědění je neprojevování opravdového zájmu o zůstavitele (§ 1646 odst. 1 písm. b).
- Pan Malina má dále možnost svého syna vydědit z důvodu, že syn vede trvale nezřízený život (§ 1646 odst. 1 písm. d).
- V neposlední řadě má pan Malina možnost svého syna vydědit i z důvodu, že je syn tak zadlužen nebo si počíná tak marnotratně, že tu je obava, že se pro jeho potomky nezachová povinný díl (§ 1647).
- Pan Malina může jako závětního dědice celého svého jmění povolat vnuka Tomáše (§ 1532 a násl.).

CO JE NOVÉHO V OBLASTI DĚDICTVÍ?

Vydědění

Prohlášení vydědění může být na samostatné listině nebo může být součástí závěti. Vydědit lze jakoukoliv osobu, která by přicházela v úvahu jako zákonný dědic (podle zákonné posloupnosti). Nepominutelného dědice (dětí zůstavitele, a nedědí-li, pak jsou jim jejich potomci) však pouze na základě důvodů uvedených v zákoně. Zůstavitel může vydědit nepominutelného dědice, který:

- a) mu neposkytl potřebnou pomoc v nouzi (například ve stáří nebo v nemoci)
- b) o zůstavitele neprojevuje opravdový zájem, jaký by projevovat měl
- c) byl odsouzen pro trestný čin spáchaný za okolností svědčících

o jeho zvrhlé povaze (například pro násilnou trestnou činnost)

d) vede trvale nezřízený život (například se oddává dlouhodobě návykovým látkám, hraje na automatech nebo se věnuje prostituci)

e) který je nezpůsobilý dědit, a proto je z dědictvého práva vyloučen

f) který je tak zadlužen nebo si počíná tak marnotratně, že tu je obava, že se pro jeho potomky nezachová povinný díl – např. potomek všechny peníze utratil za hrací automaty a je důvodná obava, že by s dědictvím naložil podobně.

Zákonné důvody jsou nastaveny poměrně obecně a můžou způsobovat problémy ve výkladu pojmů, jako je např. trvale nezřízený život nebo opravdový zájem.

Opravdový zájem nemůže projevovat potomek zůstavitele, který o zájem nestojí. Těžko si dovedeme

představit fyzické navštěvování dětí zůstavitele, které bydlí někde v zahraničí. Opravdový zájem je třeba posuzovat individuálně v každém případě. Hlediskem může být bydliště, práce nebo případná nemoc potomka, pro kterou nemůže fyzicky navštěvovat zůstavitele. Dalším důležitým faktorem je zájem ze strany zůstavitele. Za projevení opravdového zájmu nemůžeme považovat pouze kontaktní zůstavitele, „jen aby se neřeklo“. Zájem musí být projevován z lásky či úcty k zůstaviteli, nikoli jen z povinnosti.

Náhradnictví

Zůstavitel může zřídit dědici náhradníka pro případ, že dědic nebudou dědit (např. odmítne, zemře před zůstavitelem). Náhradník může řetězit, ovšem

NEZAPOMEŇTE

- ◆ Vyloučení z dědictvého práva pro vydědění nenastává automaticky, a proto je potřeba prohlášení o vydědění sepsat nebo pojmout do závěti.
- ◆ Vydědit nepominutelného dědice lze pouze ze šesti zákonných důvodů.
- ◆ Pokud není v prohlášení o vydědění uveden zákonný důvod, má nepominutelný dědic právo na povinný díl, ledaže se proti němu dodatečně zákonný důvod prokáže (například jiným dědicem).
- ◆ Nepominutelný dědic, který byl vyděděn neplatně, má právo na povinný díl.
- ◆ Právo na povinný díl má nepominutelný dědic i tehdy, pokud jej v závěti úmyslně opomenete. Ovšem dopustil-li se ten, kdo byl opominut nikoli omylem, něčeho, co naplňuje zákonný důvod vydědění, hledí se na toto opominutí jako na vydědění učiněné mlčky a po právu (potomek zůstavitele vydírá, aby vydědění nesespal).
- ◆ Konkrétní důvod pro vydědění je třeba posuzovat v každém případě individuálně.

SLOVNÍK PRÁVNÍCH POJMŮ

INSTITUT – přední dědic, který nabývá dědictví po zůstaviteli. Po smrti předního dědice nabývá dědictví substitut (následný dědic).
SUBSTITUT – následný dědic, který nabývá dědictví po předním dědici.
NEPOMINUTELNÝ DĚDIC – děti zůstavitele (synové, dcery), byť i z předchozího manželství nebo z nesezdaného soužití. Nedědí-li děti zůstavitele, jsou jimi jejich potomci (vnuci a vnučky).
SVĚŘENSKÉ NÁSTUPNICTVÍ – řetězení dědictví, dědictví má přejít po smrti předního dědice (institutu) na svěřenského nástupce jako následného dědice (substituta).

DOPORUČENÍ Z PRAXE

- ◆ Listinu o vydědění případně závět doporučujeme sepsat ve formě notářského zápisu a u notáře také uschovat. Mnohdy se stává, že závět nelze dohledat proto, že ji zůstavitel uložil na dědicům neznámé místo.

PETR KAUSTA.
Autor je advokát z advokátní kanceláře Kausta & Zientková & partneři.

SLOVO PRÁVNÍKA...

V rámci vydědění nový občanský zákoník nepřináší podstatné změny, nicméně konkretizuje dosavadní zákonné důvody a přidává dva důvody navíc. Vydědit lze institut, který může využít zůstavitel proto, aby vyloučil některého ze zákonných dědiců z dědictvého práva. Nově lze vydědit i marnotratného potomka, u kterého má zůstavitel obavu, že by z dědictví něčeho nezanechal pro své potomky.

KDE V NOZ PRÁVNÍ ÚPRAVU DĚDICTVÍ NALEZNETE?
§ 1475 – 1720 v části třetí, hlavě třetí, zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

INTERNETPORADNA

Dobrý den, v červnu mi končí čtyřletá rodičovská dovolená. Pracovní poměr byl na dobu určitou a uplynul při nástupu na mateřskou dovolenou. Máme trvalé bydliště v Praze, ale od léta budeme bydlet v jiném městě. Nový domek ale nemáme ještě zkolaudovaný, proto budeme mít v červnu stále trvalé bydliště v Praze, i když tam už nebydlíme. Chci se zeptat, jestli se mohu hlásit na úřad práce jinde, než je právě to trva-

lé bydliště? A mám se hlásit před čtvrtými narozeninami dcery, nebo po nich?

Dobrý den, na úřad práce se zaregistrujte v místě trvalého bydliště, a to nejpozději do tří dnů od čtvrtých narozenin dcery. Na úřadě práce v místě trvalého bydliště můžete pak požádat o přeregistrování na jinou pobočku úřadu práce (tedy ve vašem novém městě).

Miroslava Gregorová
o.s. InternetPoradna.cz

Prátele rorýsů jsou i v historické Olomouci

Střední Morava – Zateplováním paneláků přicházejí rorýsi obecní, ale i jiné ptačí druhy o tradiční hnízdiště. Podobně při rekonstrukci ve starší zástavbě, například domu v centru Olomouce, kde ale majitelé nechali upravit otvor po odvětrání kuchyně a dutinu ve zdivu, která rorýsům posloužila v loňské hnízdní sezoně. Nakonec ještě pořídili speciální budky jako náhradu za zaniklá hnízdiště, které jim ornitologové pomohli upevnit poblíž otvorů.

NÁHRADNÍ BUDKY. Majitelé domu v olomoucké Resselově ulici s pomocí ornitologů upevnili na fasádu náhradní budky pro rorýse místo hnízdišť, o která přišli při opravě domu. Foto: ČSO

„Díky tomuto umístění, i alespoň částečně zachované kontinuitě hnízdní, je velká šance, že budky budou v dalších letech plně obsazeny,“ chválil majitele Evžen Tošenovský z Moravského ornitologického spolku v Přerově. „Na tomto případě se dá ukázat, že při správném výběru a instalaci nejsou rorýsi budky žádným problémem ani na historické budově,“ dodal.

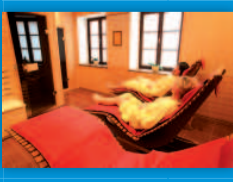
Majitelé domu získali od ornitologů ocenění Prátele rorýsů. (tau)

Souboj regionů začíná!

Podpořte svůj regionální recept!

HLAVNÍ VÝHRY:

1. cena: **Kuchyň** v hodnotě 80 000 Kč od společnosti INDECO
2. cena: **Kávuvar** v hodnotě 35 000 Kč od firmy MIELE
3. cena: **Víkendový pobyt pro 2 osoby** ve SPA hotelu v Třeboni

Hlasujte od 22. 3. do 6. 4. o nejlepší recept.

Hlasovat můžete pomocí hlasovacích kuponů, které najdete ve svém regionálním Deníku. Finalisté se musí zúčastnit finálového vaření v Praze - Miele dne 4. 4. nebo 5. 4., jinak nemají na výhry nárok. Vyhrává recept s nejvyšším počtem hlasovacích kuponů.

Přehled receptů najdete na www.ceskovitajaro.cz

Vyplněný formulář zasílejte do okresní redakce regionálního Deníku (viz tiráž) nebo na adresu: regionální Deník, Marketing – Česko vítá jaro, Přátelství 986, Praha 10 – Uhřetěves 104 00

Praha - Marie Kroupová
 Střední Čechy - Josef Hladík
 Liberecký kraj - Eva Flidrová
 Ústecký kraj - Iva Leštinová
 Karlovarský kraj - Jaroslava Fišerová
 Plzeňský kraj - Majka Baštářová
 Pardubický kraj - Miloslava Jelínková
 Hradecký kraj - Karel Píhýl
 Jihočeský kraj - Antonín Moos
 Vysočina - Jaroslava Oumarová
 Jižní Morava - Jaroslav Belko
 Olomoucký kraj - Bronislava Wittnerová
 Zlínský kraj - Zuzana Vaňková
 Moravskoslezský kraj - Olga Bočková

Jméno a příjmení:

Adresa:

PSČ: Telefon:

Kraj:

E-mail:

Jsem předplatitel regionálního Deníku: ANO NE

Účastí v soutěži účastník uděluje organizátorovi souhlas se zpracováním svých osobních údajů.